

JIŘÍ HANKE

FOTOGRAFIE 1973–2018

19. 3. – 18. 8. 2019

Galerie hlavního města Prahy

Dům fotografie

Revoluční 5, Praha 1

Otevřeno denně kromě pondělí od 10 do 18 hodin, čtvrtek do 20 hodin

Kurátor výstavy: Josef Moucha

Sklony k fotografování zdědil Jiří Hanke (1944) po otci. Věnuje se dlouhodobým, společensky zaměřeným projektům. Hlavní okruhy jeho realistické tvorby určil trvalý zájem o domovské Kladno, vyrovnávající se s úpadkem hutnictví a se ztrátami příjmů z těžby černého uhlí. Sociální podmínky a jejich soudobé proměny se hlásí o pozornost i tam, kde zakládají teprve druhý plán Hankeho snímků. Takovému vyznění je patrně nevyhnutelné, neboť panující poměry a jejich změny se týkají většiny z nás.

Místopisně i časově zakotvená svědectví o lidské existenci svým vyzněním regionální východiska přesahují. Hanke totiž typické situace a jejich charakteristiky přibližuje tak, aby nám je představil nanejvýš osobně.

Nejdéle uzavřeným souborem jsou *Lidé z Podprůhonu 1974–1989* (knižně 1995). Historická hodnota dokladů o doznívajícím životním stylu dělnické kolonie byla zřejmá i bez většího časového odstupu. Příznaky vlády komunistů rychle mizely: někdejší šed' svažité periferie, prorůstající kamenitými schodišti do městského jádra, se stala atraktivním územím, byť narušeným brutální asanací...

Prohlídka *Pohledů z okna mého bytu* postupně ozřejmí, že je to právě soustředění pozornosti, co činí sledované místo výlučným. Hledíme na posuny od jedné expozice k druhé a následně další, aby se stále jaksi nedostávalo celku, který hodláme pochopit... V řadě Hankeho realizací získal tento seriál stěžejní postavení (knižně 1994 a 2013). Vznikal od září 1981 do ledna 2003. Uzavřen byl proto, že se jeho tvůrce musel rozloučit s domem České spořitelny, jenž mu do přemístění bankovního úřadu poskytoval i pracovní zázemí.

Inspirací k vytváření *Otisků generace* se stala momentka, na níž zachytil Jiřího Hankeho s otcem přítel Petr Koudelka. Formou diptychů, případně širších sad podobizen rodičů a dětí, doplňuje autor portrétní kolekci od roku 1986 dosud. Zvolil klidný čtvercový formát a jako dokreslující prostředí interiéry – nejčastěji domácí, případně v zaměstnání (knižně 1998).

Mezi středočeskými polnostmi a centrem Kladna narůstá od roku 1990 pásma, v němž je soustředěna část servisu motorizovanému obyvatelstvu. Nicméně nejde pouze o dílny, parkoviště, depa, benzínová čerpadla či autoškoly s umělými cestami cvičišť. Obslužný prstenec utvářejí též prodejny potravin a dalšího zboží. Nerozšířilo se tím však území života. I proto potkává Hanke při fotografování *Periferie* tak málo chodců.

Série *TV Image* (1992–1994) představuje sondy do obývacích pokojů s ikonostasem v podobě televizního přijímače, pasparty však těží z Hankeho zkušeností s tvorbou koláží (1968–1976).

Mimo Kladno zvou příležitostné průzkumy zahraničních lokalit, *Pařížské fragmenty* (1979) a *Texas 1990*. Zvláštní rozměr dodávají bilanční výstavě ukázky diptychů *Ozvěny*. Americká cesta a srovnání se zámořím Jiřího Hankeho nejspíš ubezpečily, že ani za humny není třeba postrádat scénérie podobné těm, za nimiž se vypravil na druhou stranu planety.

Průřez rozsáhlou tvorbou, připravený k pětasedmdesátinám autora, zahrnuje rovněž další soubory, vesměs zpracované v klasické černobílé škále. Slovy tvůrce: „Barva má samozřejmě u některých témat své opodstatnění,

ale u těch, která fotím já, by rozptylovala a odváděla pozornost. Stejně tak nejsem vyznavačem digitalizace. Mám prostě rád klasickou fotografii.“

Josef Moucha

Kurátor výstavy: Josef Moucha

Grafické řešení: Jan Šerých

Mediální partneři: Art&Antiques, Art for Good, ArtMap, A2, Český rozhlas, protisedi.cz, Radio 1, XANTYPA

Vstupné: 120 Kč plné (dospělí) / 60 Kč snížené (studenti) / 30 Kč (senioři)

Kontakt pro novináře: Michaela Vrchatová, 725 818 721, vrchatova@ghmp.cz

Další informace: www.ghmp.cz, www.facebook.com/GHMP.cz

DOPROVODNÝ PROGRAM

Galerie hlavního města Prahy je jednou z nejvýznamnějších galerií v České republice, která se ve své výstavní činnosti zaměřuje zejména na moderní a současné umění. Shromažďuje, ochraňuje a odborně zpracovává umělecké sbírky hlavního města Prahy. V současné době GHMP vystavuje v sedmi objektech: v Domě U Kamenného zvonu, v Městské knihovně – 2. patro, v Colloredo-Mansfeldském paláci, v Domě fotografie, v Bílkově vile, v Zámku Troja a v Domě Františka Bílka v Chýnově.

Komentované prohlídky s Jiřím Hankem a kurátorem výstavy Josefem Mouchou:

čt 11. 4. 2018, 18 h

čt 16. 5. 2019, 18 h

Přednáška kladenského nakladatele a kulturního aktivisty Romana Hájka / *Fenomén Kladno: zpráva z kulturního mezisvětá*

čt 25. 4. 2018, 18 h

Doly, Poldovka, Lego, hokej, Jágr. V kolektivním obrazu Kladna nemají osobnosti a instituce kultury – možná s výjimkou Zdeňka Milera a jeho dětmi oblíbeného Krtka – příliš silné zastoupení. Snad je důvodem dělnický původ města, snad skutečnost, že společenský život se na Kladně koncentroval vždy spíše v putykách a nevěstincích než v kavárnách a divadlech. Snad to lze přičítat na vrub i stínu, jenž na svého menšího souseda vrhala a vrhá matička Praha.

A přeci daly zmíněné podmínky vzniknout něčemu, co bychom mohli označit za kladenský kulturní fenomén. Vytvořily prostředí, jež je „na dosah“ a zároveň mentálně vzdálené centru dění, prostředí periferie, která je ovšem příliš blízko na to, aby byla považována za exotickou. Vytvořily kladenský kulturní mezisvět. Právě jeho historicko-společenskému ohledání bude věnována hlavní část přednášky, která si klade za cíl rehabilitovat kolektivní obraz Kladna na město Válovek, Boudy, Alše, Součka, Koláře, Hoffmanna, Hrabala, Havlíčka, Stříbrného... a Hankeho.

Sobotní výtvarné workshopy

13. 4. 2019, 13.00–18.00, *Fotografické pohledy*, Dům fotografie

29. 6. 2019, 13.00–18.00, *Klasická černobílá fotografie*, edukační centrum v Colloredo-Mansfeldském paláci

Během edukačních aktivit a výtvarných workshopů budeme vycházet z tvorby autora. Zaměříme se na témata dokumentárního zachycení lidské existence a rozmanitosti prostředí života. Zdůrazníme si význam osobního vztahu fotografa k zachyceným místům a osobám. Dále se budeme věnovat proměnám míst, kdy vedle sebe umístíme několik fotografií konkrétního místa z různých časových etap a tuto řadu doplníme o další fázi – fiktivní situaci, která by se tam mohla odehrávat. Prostřednictvím koláží si také vyzkoušíme zasazování vyfotografovaných osob do rozdílných interiérů a exteriérů a porovnáme tak celkové vyznění takto upravených fotografií. V rámci workshopu v zázemí temné komory ateliéru edukačního centra budeme technikou klasické analogové fotografie vytvářet fotografické zvětšeniny nafocených snímků z prostředí Colloredo-Mansfeldského paláce. Účastníci se tak blíže seznámí s principy procesů klasické černobílé fotografie a zároveň vznikne dokument místa, které účastníci workshopu sami navštíví.

Výtvarný ateliér pro dospělé a seniory

edukační centrum v Colloredo-Mansfeldském paláci

ne 24. 3. 2019, 13.00–16.00, *Camera obscura I*

ne 7. 4. 2019, 13.00–16.00, *Camera obscura II*

ne 5. 5. 2019, 13.00–16.00, *Camera obscura III*

ne 19. 5. 2019, 13.00–16.00, *Camera obscura IV*

pá 26. 4. 2019, 15.00–18.00, *Portrétní studiová fotografie I*

ne 28. 4. 2019, 15.00–18.00, *Portrétní studiová fotografie II*

Galerie hlavního města Prahy je jednou z nejvýznamnějších galerií v České republice, která se ve své výstavní činnosti zaměřuje zejména na moderní a současné umění. Shromažďuje, ochraňuje a odborně zpracovává umělecké sbírky hlavního města Prahy. V současné době GHMP vystavuje v sedmi objektech: v Domě U Kamenného zvonu, v Městské knihovně – 2. patro, v Colloredo-Mansfeldském paláci, v Domě fotografie, v Bílkově vile, v Zámku Troja a v Domě Františka Bílka v Chýnově.

Fotograficky zaměřené workshopy budou reagovat na tvůrčí práci Jiřího Hankeho a na jeho vystavené soubory fotografií. První cyklus dílen se bude soustředit na předchůdce fotoaparátu, tedy tzv. camera obscura. Principy zobrazování pomocí jednoduchého optického zařízení budeme v rámci skupinové práce zkoumat v exteriéru a interiéru Colloredo-Mansfeldského paláce, kdy budou účastníci společně fotografovat pomocí dírkové komory. Následně se přesuneme do zázemí edukačního centra, kde budeme pracovat v prostředí temné komory a vyvolávat vzniklé černobílé fotografie.

V druhém cyklu dílen budeme věnovat pozornost portrétní studiové fotografii. Při pořizování fotografických snímků zaujmeme tvořivý přístup při práci se světlem a s kompozicí. Po formální a obsahové stránce budeme řešit studiový portrét. Využijeme charakteru samotného okolí ve fotografii nebo možností spojování vlastní identity se zástupnými předměty v podobě různorodých artefaktů, atributů a symbolů. Během skupinové práce si každý účastník bude moci vyzkoušet roli modelu nebo zastoupit místo fotografa.

Interaktivní prohlídky výstavy pro všechny typy škol i další věkové a zájmové skupiny s možností následné výtvarné reakce ve formě vlastní tvorby. Akce přizpůsobujeme časově, tematicky i úrovní náročnosti konkrétním požadavkům každé školy.

Rezervace nutná

Cena: děti do 10 let, studenti uměleckých škol, pedagogové 5 Kč; nad 10 let 20 Kč

Kontakt: Lucie Haškovcová, lucie.haskovcova@ghmp.cz, 606 612 987, 608 216 418

Kromě výše zmíněných akcí budou probíhat i další edukační aktivity zaměřené na ostatní cílové skupiny, jako jsou například znevýhodnění návštěvníci nebo rodiče s dětmi na rodičovské dovolené.